

תוכנית פיתוח הצפון והדרום

נהפוך את הצפון והדרום לחבלי ארץ משגשגים, מובילים, שאנשים רוצים לגדל בהם ילדים.

בבוקר 7 באוקטובר העורף הפך לחזית. מאז, כבר שלוש שנים שהחיים בעוטף ובקו העימות לא חזרו למסלולם. הקהילות נפגעו, עסקים נסגרו ותושבים רבים עוד לא חזרו הביתה. תחושת הביטחון עוד מעורערת אל מול מלחמה שמתנהלת עדיין מעבר לגדר. את המחיר הכבד ביותר של ההפקרה שילמו מי שחיו על גבולות המדינה והגנו עליה בגופם.

את האמון שאבד במדינה אנחנו מחויבים להחזיר. הישראלים היושבים בקיבוצים, במושבים, בכפרים ובערים שבגבולות – הם אלו שמחזיקים את מדינת ישראל. עבורם, השיקום של הצפון והדרום אינו יכול להסתכם בתיקון הנזקים ובהחזרת המצב לקדמותו. זהו רגע שבו מדינת ישראל חייבת לבחור בעתיד אחר: להפוך את חבלי הארץ שנפגעו יותר מכל למוקדי החיים, התעסוקה והחדשנות המובילים בישראל.

הצפון והדרום צריכים להיות המקומות שהכי בטוח לחיות בהם, שהכי משתלם לעבוד בהם, ושמציעים את החינוך, התחבורה, הבריאות ואיכות החיים הטובים בישראל. נוביל תוכנית לאומית ארוכת טווח, שמבוססת על שותפות עם הרשויות והקהילות, תפיסה של חיבוריות אזורית וראיה כוללת של ביטחון, כלכלה וחברה. נעבור מגישה של כיבוי שריפות לתכנון ארוך טווח של עתידנו כאן. זו לא רק חובתנו כלפי תושבי הצפון והדרום – זו ההזדמנות של מדינת ישראל לצמוח מתוך השבר.

הצעדים שנקדם כדי לעבור ממשבר לשגשוג:

1. נחזיר את הביטחון לתושבי העוטף וקו העימות.

כל עוד המלחמה לא הסתיימה, כל עוד לא הושגו הסדרים שנותנים יציבות ומבטיחים שקט – לא ניתן להתחיל באמת בשיקום. לא נסתפק בהבטחות ריקות על ניהול הסכסוך ולא נשלים עם "טפטופים" וסבבי לחימה חוזרים ונשנים. לא נחזור למציאות של 6 באוקטובר. אנחנו ניזום מהלך רחב לסיום המלחמה וכינון הסדר אזורי שיביא ביטחון ארוך טווח וישים סוף למדיניות הסבבים. בעזה נקדם כניסת שלטון חלופי לחמאס וכוחות בינ"ל, ונוביל מהלך לפירוז הרצועה ומניעת הברחות. בלבנון נתעקש על הרחקת חיזבאללה מעבר לליטאני ופריסת כוחות אכיפה בינ"ל, ונגיע להסדר עם ממשלת לבנון שיאפשר תהליך הדרגתי לפירוק חזבאללה מנשקו. במקביל נחזק משמעותית את מערכי ההגנה על היישובים, מעל ומתחת לקרקע, נגביר את הכוחות בשטח וננהיג מדיניות של אפס סובלנות לכל הפרה ביטחונית. כל אלו יבטיחו את הביטחון בגבולות וייתנו יציבות ושקט.

2. נאפשר למשפחות ולקהילות בישובי הגבולות לחזור לחיים.

נפנה תקציבים להשלמת תוכניות המיגון ליישובים בנגב ובגליל, נוסיף תקנים לנשות ואנשי טיפול בטראומה וקידום חוסן קהילתי ונעניק ודאות כלכלית לעסקים ולעצמאים עד שישובו לפעילות מלאה. נוודא פיצוי הוגן ומהיר על נזקי המלחמה, ונרחיב את תקציבי הבתים לעסקים המלווים עסקים קטנים. נאפשר למשפחות ביישובים שנפגעו את זכות הבחירה: חזרה, העתקה זמנית או פיתרון קבע, ונסדיר פתרונות הוגנים וראויים למי שלא שב לביתו.

3. נשלים את תוכניות תקומה ותנופה ונבטיח ודאות תקציבית ויישום מהיר ויעיל בטווח הזמן הקצר.

נבטיח את תקציבי תקומה ותנופה לתושבים עד סוף שנת 2030 בשלב הראשון, כדי לייצר

ודאות ויציבות לתושבים, ליישובים ולרשויות. נצמצם בירוקרטיות מיותרות ונוודא שהמדינה תהיה זו שרודפת אחרי הבעיות - לא התושבים אחרי המדינה.

נוסיף לפחות 15 מיליארד ש"ח לתוכנית הרב־שנתית לשיקום ופיתוח חבל תנופה בצפון. נחזק את הסמכויות ויכולות הביצוע של מנהלת תנופה בחקיקת חוק שיקום נרחב לחבל תנופה (בדומה לתקומה), ונקים במסגרת המינהלת הלאומית לפיתוח הצפון והדרום צוות יישום ייעודי לצפון, שיתאם את יישום התוכניות עם הרשויות המקומיות ויוודא מימוש מלא של התקציבים במימום בירוקרטיה ובמקסימום עבודה משותפת עם הרשויות.

נייצר מנועי צמיחה ונשקיע בתעשייה, תעסוקה איכותית ובשירותים החברתיים בצפון ובדרום.

4.

התשובה הציונית הטובה ביותר להרס שהביאה המלחמה היא הפיכה של הצפון והדרום לאזורי עדיפות לאומית אמיתיים. לא מספיק לצמצם פערים – הצפון והדרום צריכים להפוך לחבלי הארץ המובילים בישראל. נוביל שינוי עמוק בסדר העדיפויות הלאומי: במקום תקציבי עתק למאחזים ולסיפוח והטבות מס למתנחלים, נפנה תקציבים לשינוי מציאות בצפון ובדרום.

נאשר תוכנית ממשלתית להשקעה בשירותים החברתיים: הצפון והדרום תחילה. נרחיב את ההשקעה בבריאות, בחינוך (בדגש גם על חינוך בלתי פורמלי וחינוך לגיל הרך), ברווחה ובתחבורה הציבורית, ונשקיע בדיור ובתשתיות. כך נהפוך את הצפון והדרום למקומות הטובים ביותר לחיות, לעבוד ולהקים משפחה בישראל.

נייצר מנועי צמיחה, תעסוקה איכותית וכלכלה אזורית חזקה: נגדיל את התמיכה הממשלתית בתעשייה ונקדם תעשייה מתקדמת וחדשנית, נתמוך בחקלאות המקומית, נחזק את העסקים המקומיים, נקדם רכש מקומי והכשרות מקצועיות כדי ליצור מקומות עבודה איכותיים ולבנות כלכלה אזורית חזקה ומגוונת. נשקיע בשיקום אזורי התעשייה, המפעלים והשרשראות הלוגיסטיות בצפון, בעוטף ובנגב כולו. נרחיב את התמיכה ונחזק את מרכזי החדשנות הקיימים בפריפריה ונקדם תוכנית לאוריינות תעשייתית ומדעית.

נרחיב את סמכויות הרשויות המקומיות, ונעמיד לרשותן את המשאבים, כוח האדם והיכולות המקצועיות הנדרשים למימושן. נחזק את האשכולות האזוריים ונשקיע בפיתוח הערים כמוקד של איכות חיים עבור האזור כולו. נפתח את הצפון והדרום בשותפות קבועה עם הרשויות, הקהילות, העובדים, המעסיקים והחברה האזרחית. בפרט, נשקיע תקציבים בהכשרה, גיוס וחיזוק ההון האנושי ברשויות המקומיות – עמוד השדרה של תהליך השיקום והפיתוח.

נקים מנהלת לאומית שתוביל את הפיתוח ארוך הטווח.

5.

נחליף פוליטיקה של כיבוי שריפות במדינה שמתכננת קדימה. נוביל תוכנית לאומית רב-שנתית שתיתן ודאות תקציבית שתאפשר השקעות ארוכות טווח וצמצום הפערים מול מרכז הארץ. הממשלה תקבע מסגרת תקציבית רב-שנתית נפרדת לפיתוח הצפון והדרום, שתאפשר השקעות ארוכות טווח בשירותים הציבוריים, בתשתיות ובמנועי צמיחה אזוריים. המינהלת הלאומית לפיתוח הצפון והדרום תוקם במשרד ראש הממשלה, תפעל בתיאום עם מינהלת תקומה ועם תוכניות השיקום הקיימות, ותוביל משימות לאומיות רב-תחומיות, תחזק את יכולות התכנון והביצוע של המדינה, תבטיח תיאום בין משרדי הממשלה ותמדוד הצלחה לפי איכות החיים של התושבים: שירותים ציבוריים, תעסוקה, שכר, תחבורה, חוסן קהילתי וצמצום הפערים האזוריים.